

Розвиток особистості відбувається у процесі професійного становлення, а професійне становлення неможливе без якісних змін, росту особистості; воно є метою і водночас наслідком особистісного розвитку.

Отже, ми вважаємо, що сьогодні існує потреба привернути більше уваги до особистісних властивостей суб'єкта навчання в процесі професійної підготовки. Особистісно орієнтований підхід забезпечує реалізацію цих нагальних завдань.

Дисципліна «Психологія та педагогіка» базується на особистісно орієнтованому навчанні, що відображається у постановці цілей, розробці змісту, дотриманні принципів та технологій навчання.

*А. Г. Котенок, асист.,
кафедра політичної економії
факультетів управління та маркетингу*

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СИСТЕМІ РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА

Процеси раціональної організації науково-дослідної роботи як основного ресурсу розвитку творчого потенціалу особистості студента вимагають залучення студентів до науково-дослідної діяльності в період навчання у ВНЗ. На жаль, ступень залучення є досить низьким (17,5 % беруть участь у науково-дослідній роботі ВНЗ), що в цілому знижує реальні можливості розвитку творчого потенціалу особистості кожного студента.

У вищій школі накопичено значний потенціал різних форм організації науково-дослідної роботи студента (НДРС). В умовах сучасності активізуються нові форми організації науково-дослідної роботи студентів, які базуються на принципах самоорганізації, діяльності тимчасових творчих колективів та ін. Ефективність процесу розвитку творчого потенціалу особистості студента цілком залежить від уміння суб'єктів освітнього простору стимулювати участь студентів у різних напрямках вузівської науково-дослідної діяльності, спрямовуючи всі зусилля на вирішення основного завдання вищої школи — сформулювати фахівця з творчим мисленням.

Функціонування системи НДРС у ВНЗ повинно бути не самоціллю, а служити формуванню та розвитку студентів як творчих особистостей, здатних обґрунтовано та ефективно вирішувати виникаючі перед ними завдання. Діяльність ВНЗ щодо розкриття та становлення потенційних особистісних здібностей студентів, їх творчих можливостей повинна стати провідною в системі навчання та виховання. При цьому адаптація системи НДРС до сучасних умов, стимулювання її учасників повинні базуватися не тільки на розробці нових шляхів і методів удосконалення системи, що, безумовно, важливо, але й на використанні багатолітнього позитивного вітчизняного досвіду підготовки спеціалістів і аналогічного досвіду інших країн.

Результати емпіричного виміру свідчать про те, що основними факторами, що перешкоджають накопиченню студентами досвіду дослідної діяльності є нестача інформації про організацію системи НДРС у ВНЗ; малий обсяг знань про теорії наукових досліджень; низький рівень дослідницьких умінь; епізодичність і відсутність наступності у виконанні наукових досліджень; недосконалість педагогічного управління НДРС; нерозробленість системи стимулювання суб'єктів науково-дослідної діяльності.

Розвиток творчого потенціалу особистості студента в рамках НДР здебільшого буде сприяти єдиний режим виконання наукових досліджень (ЄРНД), що припускає розробку єдиних вимог при виконанні різних видів науково-дослідної роботи на кожному з етапів навчання у ВНЗ. ЄРНД, що спрямований на поетапну реалізацію й розвиток творчого потенціалу майбутніх фахівців, дозволить забезпечити певну динаміку розвитку творчого потенціалу як інтегральної якості.

У процесі здійснення ЄРНД, поряд із традиційними методами викладання, доцільно використовувати інноваційні методи розв'язання виникаючих у процесі навчання суперечностей, а також дискусії, ділові ігри, що створює умови для прояву творчої активності, вироблення навичок наукової інтерпретації, ефективного розвитку пізнавального інтересу.

Таким чином, науково-дослідна діяльність є мегадіяльністю, що створює умови для реалізації особистості майбутнього фахівця як цілісності, у всіх її проявах. Виступаючи засобом реалізації й розвитку творчого потенціалу особистості студента, науково-дослідна робота створює умови для прояву її творчої активності, що виражається у прагненні пізнати суб'єктивно або об'єктивно нові факти, використовуючи теорію наукових досліджень.